

دارم بیاورد و زواره مستوف در حضور حجج اسلام قسم یاد نمایند چند ؟

در مجلس - این را باید آقایان قدری اقدام فرمایند که انشاء الله قدری زودتر اتمام یابد .

(در این موقع تلگرافی از شیراز رسیده بود فرات شد که مضمون آن این بود - از شیراز توسط جناب آقای صدرالململه حضور و کلاه معظم شورای ملی زیاده از ۳ ماه است مجلس ملی شیراز نگران است که تکلیف اقدامات آن در کلبه امورات معین گردد تا حال دستورالمطی نرسیده لهذا عرض می نمایم اولاً و کلاه شیراز در جناح حرکت هستند ثانیاً استعلا می نمایند که آیا در هفته الهه مثل سالهای سابق مالیات فارس اجاره است که حکومت هر قدر میغواهی بگیرد با دستور العمل مخصوص داده شده آیا مجلس مطی حق دارد صورت مالیات را بخواهد بانه استدهای دیگر حکومت حالیه مشروطه است یا مستبدانه معلوم شود و اگر جواب مستدعیات موکول بوضع قانون شود باید تاوصول قانون دستور العمل حالیه داده شود که تکلیف معلوم باشد)

آقای میرزا ابوالحسن خان - این مجلس در شیراز دائر است و هر وقت هم در تلگرافات و دروا یک اسم موسوم نموده گاهی انجمن اسلامی گاهی انجمن ملی گاهی انجمن مطی چنانچه در این تلگراف انجمن ملی مطی اسم برده بهر حال در این که انجمن هست محل عرف نیست و اینکه مقابل مستبدین است در آن هم حرفی نیست ولی این مجلس بست انجمنی در مجلس معترم شورای ملی معرفی نشده بعینه بنده باید جواب اینطور نوشته شود که این انجمن اگر موافق نظامنامه باشد تا دستور العمل برسد حال اگر اینطور بکاه عرض کردم صحیح است جواب بعهد (مکتوبی در این موقع که از نجف اشرف حجة الاسلام آقای حاج میرزا حسین دامت برکاته بعنوان آقای سید جمال مرفوم فرموده بودند در مجلس فرات شد که مشربود بر این که از تأسیس این مجلس مقدس جهة اصلاح حال مملکت نهایت مسرت را داشتیم که بعضی مکتوبات رسید دلالت داشت بر این که بعضی از مقصدین بر ضد مجلس هستند خیلی اسباب افسردگی شد البته باید اعلیحضرت شاهنشاه و حجج اسلامیه در دفع مقصدین وتشبیه این اساس بطل توجه فرمایند و نیز از قرار بعضی مکتوبات واصله کویا شهرت داده اند که من مایل باین اساس نیستم و این خلاف محض است و کمال همراهی را در پیش رفت این اساس دارم)

آقای سید حسن ققی زاده - پریروز چند مطلی صحبت شد و یادداشت گردید یکی در خصوص المکرافخانه یکی در خصوص وزراء که حکومت دارند یعنی دو کار دارند نمیدانیم چیزی نوشته شد

صدیق حضرت - در خصوص تلگرافخانه نوشته شد اما در باب حکومتها چیزی نوشته نشد زیرا که گفتند برای چند روز دیگر خود آنشخص استعفا خواهد داد

آقای سید حسین - آقای ققی زاده گفتند مطلی که بیچ دقیقه وقت را ضایع کند باید اقدام کرد و آن نتیجه گرفت حاله ما هست در خصوص اسراء قوچان و آنصف الدوله گفتگو ما شده چرا تا بحال از وزیر داخله خواست نشده که چه اقدام کرده اند و الا آن سه روز است آصف الدوله آمده است چه کرد اند باید اسرا بر گردد علاج این کار چیست ؟

در مجلس - در این مجلس باید بوزارت باخته نوشت و خواست (در ضمن) بکلیت ملک الغلام مذاکره میان آمد بعضی گفتند در این باب در وقت مجلس عمومی طرح گفتگو شود بعضی گفتند دو انجمن علیهمه طرح گفتگوی اینکار بشود بی الزامی الحاله مذاکره های اکثر اصنامجلس بر این حد که در کمیسیون طبعه این عمل مطرح جدا کرده و قطع و فصل خود)

مذاکرات روز
شنبه ۱۵ صفر الحظوظ ۱۳۲۵
دارالشورای ملی

مذاکرات روز شنبه ۱۳ صفر آقا میرزا طاهر فرات کردند و قرار شد نظامنامه بلدی خوانده شود .

آقای میرزا ابوالحسن خان - عرض دارم در چند روز قبل در مسئله قوچان اینجا مذاکره ها کرده ما کردند وقت ما دست داد بوزارت داخله نوشتند هنوز اثری نمانده می گویند حکومت خراسان چهار روز است واز شده اگر آقایان همراه هستند وزیر داخله را بخواهند و بترسند چه اقدامی در این خصوص کرده اند مسئله که در مجلس شورای ملی مذاکره میشود باید مستحق تفتیه شود (در این باب از اهالی جتوود عرضه بعنوان صد الدوله رسیده بود داد که در مجلس فرات شد چون خیلی مفصل بود فرار شد در وقت مجلس خلاصه نموده بند بیاورند در مجلس خوانده شود)

وکیل التجار - این را باید عدالت که بی نتیجه ماندن کارها تصیر خودمان است منحصراً مذاکرات نیست که بی نتیجه می ماند بلکه سایر کارها هم که اخذ رای میشود همینطور بی نتیجه میماند اگر آن قانون را می در تشریح وضع شد نوبت میشد بعضی نمایونی میرسد امروز اینطور باز منصب فروشی و حکومت فروشی نمیشد .

سعدالدوله - ممبروزه شکوه میشد که کارها تمام نمیشود اجماع کردند حا کم تنگن مبروزه اجماع کردند حاکم اصلمان مبروزه شده اجماع نمودند حا کم خراسان مبروزه شد اگر همین کافی است خیلی خوب و الا اینجا که آمدند آیا نباید انجمن تحقیقی معین شود که رسیده گی نمایند بکار های این حکومت ها با حضور مدعی های آنها خود حکومتها هم میگویند تقصیر ما چیست چه جواب خواهیم داد

آقای سید حسن ققی زاده - تکلیف مجلس دو چیز است وضع قانون و نظارت قانون و نظارت اهم است اگر این طور نباشد مجلس میشود اطلاق دفتر مراض حکومت تنگن را مبروزه کرده خواستند باید عقب میگردیم رسیده گی شود اگر چه میشود این را هم گفت که تقصیر وزارت داخله است که معسکه تحقیق بجهت این معین نکرده همین در باب حکومت خراسان مسئله فروختن دختر ها وزیر داخله باید معسکه تشکیل نماید که تحقیق شده و هیات داده شود بهیچ کدام آنها اقدام نشد

سعدالدوله - اتصالاً رها یا انتخاب مستند و جلو و کلا را میگیرند رهایای عراق از دست حاج آقا حسن و رهایای شیراز از دست قوام الملک نه اینکه تعدی بر رهایای شیراز شده باشد میگویند قوام الملک مانع الا مشروطیت و آندین و کلا اذ آن روزیکه در اینجا لا ورتا و و کلا کمیسیون شد قرار شد از طرف تمام وزرا یک نفر ماموری

برود بگردد و حالیکه حکومتها توانسته بجا بماند بکار های دیگر بکنند خصوص از طرف مالیه و پناه هم عرض شد خیلی نمیدانند نمیدانم چه شد آن رای عمومی که آنرا در آن کمیسیون داده شد موقوف گردید طبع همان است در اول مجلس گفته شد که چیزی که مذاکره میشود دیگر عقب اورا نمیگیریم باید انجمن تحقیق منعقد شود که رسیده گی نماید رها یا عارضی و حکام خودشان عارض که ما مظلوم واقع شده ایم حالا که عدلیه متعقد است و خوب هم کار میکنند (گفتگو در خصوص پول خوب دارا شد جایی سید نصرازه اظهار داشتند این اهمیت دارد خوب است در همین خصوص گفتگو شده قرقری داده شود صد الدوله جواب داد که پول آنها نزدیکند فقر است باید گرفته شود و وزارت عدلیه باید انجمن تحقیق برای رسیده گی بکارها معین نماید .

آقای قوام الملک خلیلی - مزه دارد که بعد از اینهمه گفتگو هنوز مسئله است و نمیدانیم که این وزرا باین رنگ و روغنهاونک بر دار نیستند چنانچه تا حال هر چه گفته شده تقصیر است یعنی گوش شنوا ندارند در باب حساب مسیونوز مکرر مذاکره شده و از قرار معلوم در این چندروزه بنواهد وقت معهدا وزیر مالیه حساب گذشته اورا نرسیده و دورش را قلم کشیده مال اسمال هم که مانده همینطور سایرین .

سعدالدوله - گمان نمیکنم باین زودی مسیونوز برود در هر صورت شما پاسا کار برسید و آن ترتیب دادن کار این عارضین است تا اینجا آسوده نشوند مجلس نمیتواند کار بکند خواندن این قوانین و نظامنامه ها و غیر حواس جمع میخواهد ثابنا در باب و کلا و ولایات باقی و کلا اینجا باید فکری کرد همین و کلا شیراز تکلیف چیست ؟

آقای میرزا ابوالحسن خان - من نمیخواهم بگویم قوام الملک مستبد نیست ولی نمیدانم این خبرها از کجا میرسد نصیر الدوله مخصوصاً نوشته بود که و کلا شیراز تا پانزدهم من حرکت خواهند کرد حال باید تحقیق کرد که حرکت کرده اند یا نه .

سعدالدوله - خدا کند این اخبار صحیح باشد ما و کلا را میغوایم حالا در خصوص وزراء یعنی حضور وزارت عدلیه و وزارت داخله چیزی نوشته شود که حاضر شوند .

آقای سید حسن ققی زاده - عرض میکنم تمام این مطالب را روی هم بگذارید یک کله میگویم و آن یک کله این است که در خصوص مسامحه وزراء یا مامورین آنها یک کله دی گذاشته شود متلاقوم الملک تا چند ماه دیگر و کلا را میفرستد حدش معین شود همچنین حکومت طهران پول خوب دارا را تا چند ماه بچند سال دیگر وصول خواهد کرد وزیر داخله و وزیر عدلیه کی حکومت خراسان را مجازات داده و اسرار استرداد خواهند نمود یا نه معین شود برای آنها اگر همین نشود نمیشود در وقت مجلس مطلی اظهار کرد آنها مسامحه گذرانده دست و پا میکنند که جواب صحیحی ندهند چنانچه آقای صدیق حضرت چند وقت قبل گفتند که چند مطلب نوشته شده و باید جواب صحیح ندادند .

سعدالدوله - حالت این است که مجلس معین احترام بوزارت گفت که شما همه روزه در مجلس حاضر شوید در امور مملکتی بشور همدیگر کار بکنیم